

MEP BELGIUM 2024

IMCO FACT SHEET

1 INTRODUCTIE

De EU vindt de verspreiding van desinformatie en nepnieuws al jarenlang een probleem. De EU wil de privacy en het recht op vrije meningsuiting van haar burgers beschermen. Deze twee aspecten met elkaar verzoenen is niet evident, en toch is dat belangrijk.

De EU doet al inspanningen om haar burgers mediawijs te maken om hen zo minder kwetsbaar te maken voor fake nieuws, maar zet ze ook voldoende in op de strijd tegen de makers van dat fake nieuws?¹

2 ONDERWERP

VRAAG

Hoe kan de EU de privacy en vrije meningsuiting van haar burgers beschermen en tegelijk ook de strijd aangaan tegen het verspreiden van fake news?

SUBVRAGEN

1. Hoe kan de EU de privacy en vrije meningsuiting van haar burgers beschermen, en zo dus niet in gevaar brengen?
2. Hoe, en in welke mate moet de EU de strijd aangaan tegen het verspreiden van fake news?

BELANGRIJKE BEGRIPPEN

1. **Nepnieuws ≈ Fake News ≈ Desinformatie:**
Nepnieuws (in het Engels: fake news) is desinformatie verhuuld als correcte informatie, die verspreid wordt via websites, sociale media en traditionele media, met als doel het maken van winst of het beïnvloeden van de publieke opinie. In de Engelse taal maakt men ook nog een onderscheid tussen 'disinformation' en 'misinformation'. Respectievelijk is dit het met en zonder opzet verspreiden van nepnieuws.
2. **Propaganda:**
Propaganda is een vorm van communicatie, waarbij door het bewust verspreiden van eenzijdige en/of verzonden informatie, men probeert de publieke opinie te bespelen (voor eigen belang).
3. **Media (Medium):**
Media is de meervoudsvorm van medium. Dit zijn communicatieve kanalen die gebruikt worden om verschillende soorten van informatie over te dragen zoals nieuwsberichten, educatieve informatie, amusement etc. Dit gebeurt via verscheidene mediavormen o.a.: krant, radio, online apps.
4. **Sociale Media:**
Binnen het onderwerp van commissie IMCO wordt extra focus gelegd op sociale media. Dit is een verzamelnaam voor alle online platformen en kanalen die interactie tussen de gebruikers mogelijk maken. Bekende voorbeelden hiervan zijn: Facebook, Twitter (tegenwoordig X), WhatsApp, Pinterest, Instagram, TikTok, etc.
5. **Fundamentele rechten/Mensenrechten/Grondrechten:**

Mensenrechten zijn fundamentele rechten en vrijheden voor alle mensen, ongeacht hun nationaliteit, geslacht, nationale of etnische afkomst of andere status. Deze rechten omvatten burgerlijke en politieke rechten. De basis van bestaande mensenrechten werd besproken, en goedgekeurd door de Verenigde Naties eind 1948.

6. **Vrijheid van meningsuiting:**

Vrijheid van meningsuiting is de vrijheid van burgers om hun overtuigingen in het openbaar kenbaar te maken, zonder voor deze mening bestraft te worden door de staat of andere burgers. Echter zijn hier wel inperkingen voor o.a.: het aanzetten tot geweld tegen minderheidsgroepen, ongegronde belediging, etc.

3 INFORMATIE

BELANGRIJKE BETROKKENEN

1. **EU:**

De Europese Unie heeft een cruciale rol in de strijd tegen nepnieuws en het beschermen van de vrijheid van meningsuiting. Zij heeft de bevoegdheid om regels op te leggen aan haar lidstaten en om passende sancties op te leggen indien zij deze regels niet naleven. Het is echter belangrijk op te merken dat de EU niet de bevoegdheid heeft om individuen te straffen. Zie "bestaande overheidsorganen" en "bestaande wetgeving" voor acties die de EU al nam.

2. **Nationale overheden:**

Bij het onderwerp 'vrijheid van meningsuiting' is de rol van nationale overheden van groot belang. Zij hebben namelijk de taak om de fundamentele rechten te beschermen. Als er sprake is van overtredingen hiervan, moeten deze gemeld worden bij de relevante autoriteit, de regering of een gespecialiseerd orgaan voor mensenrechten. Daarnaast hebben nationale overheden ook een cruciale rol bij het bestrijden van fake news, aangezien zowel de hoeveelheid fake news als propaganda over en binnen nationale overheden zelf steeds meer toeneemt.

3. **Sociale platformen:**

Sociale media zijn onmisbaar geworden in onze hedendaagse samenleving. Helaas heeft dit ook negatieve gevolgen met zich meegebracht. Het aantal gevallen van nepnieuws is aanzienlijk gestegen en er worden vaak grenzen overschreden als het gaat om vrije meningsuiting. Een heet discussiepunt is wiens verantwoordelijkheid het precies is om deze problemen op te lossen (overheden of platformen zelf).

4. **Andere mediavormen:**

Wanneer het onderwerp fake news wordt besproken, moet men ook andere mediavormen in overweging nemen, zoals nationale radiostations en televisiezenders. Dit komt omdat deze soms gecontroleerd of zelfs bestuurd worden door nationale overheden. Als gevolg hiervan kan de informatie die aan het volk verstrekt wordt anders zijn dan de werkelijkheid. Dit kan op momenten en/of plaatsen ook worden beschouwd als een vorm van propaganda.

BESTAANDE OVERHEIDSORGANEN

1. EDMO:

Het Europees Waarnemingscentrum voor digitale media (EDMO) fungeert feitelijk niet als een overheidsinstelling. Het werkt echter nauw samen met overheden en de Europese Commissie. Het is een project dat de onafhankelijke gemeenschap ondersteunt bij de aanpak van desinformatie. Met andere woorden, dit project helpt andere organisaties en overheden bij het bestrijden van desinformatie. Het belangrijkste focusgebied van dit 'overheidsorgaan' is dus de strijd tegen nepnieuws.

BESTAANDE WETGEVING

1. Europees Democratie Actieplan:

Het Europees Democratie Actieplan is ontworpen met als doel om de betrokkenheid van burgers te vergroten en veerkrachtige democratieën te bevorderen. De Europese Commissie streeft ernaar om journalisten en zelfs burgers de vrijheid te geven om politieke kwesties te bespreken zonder angst voor negatieve consequenties. Dit plan omvat verschillende maatregelen, waaronder het bevorderen van vrije en eerlijke verkiezingen, het versterken van de mediavrijheid en het bestrijden van desinformatie. Het richt zich voornamelijk op het tegengaan van nepnieuws en propaganda tijdens verkiezingsperiodes.

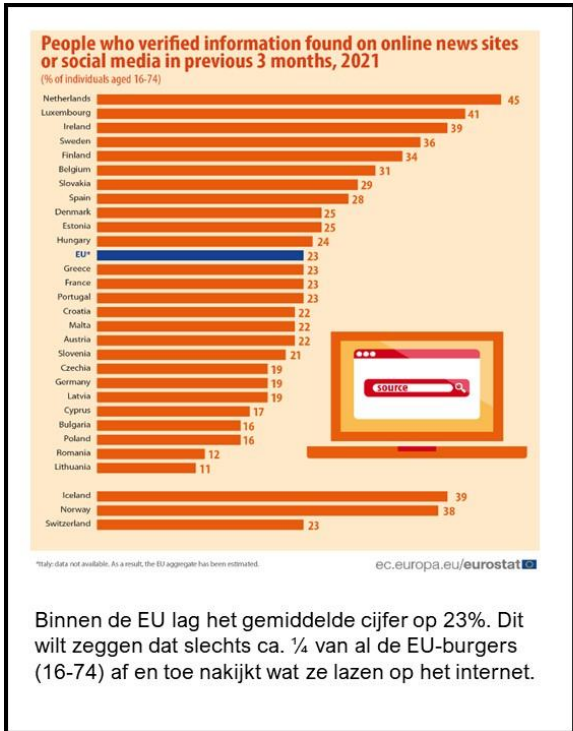
2. De 2022 Praktijkcode over desinformatie:

In 2022 is de Praktijkcode over desinformatie (Code of Practice) herzien en zijn er extra maatregelen genomen om de strijd tegen fake news te ondersteunen. Deze 'code' omvat verschillende maatregelen die betrekking hebben op de gebruikers van sociale media, potentiële 'fake-news-bots' en onduidelijkheid in (politieke) campagnes. Deze bestaande wetgeving richt zich voornamelijk op het sub-onderwerp van de strijd tegen fake news.

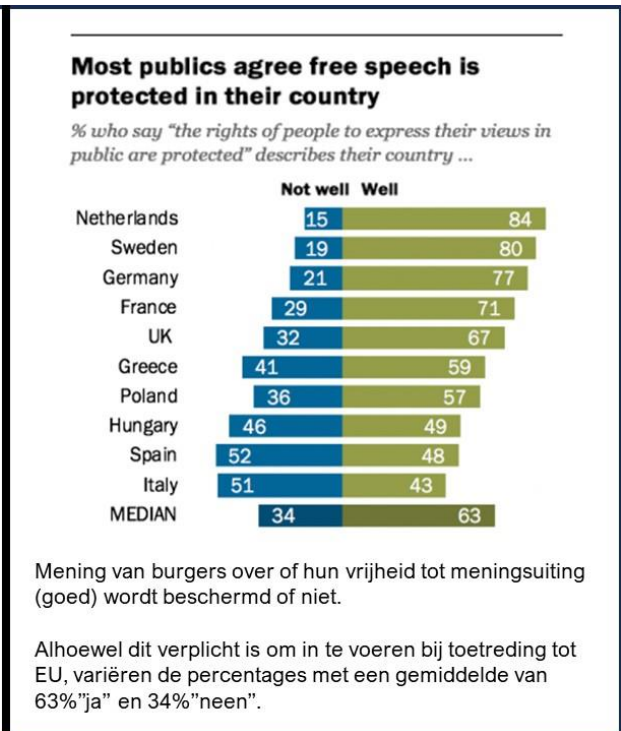
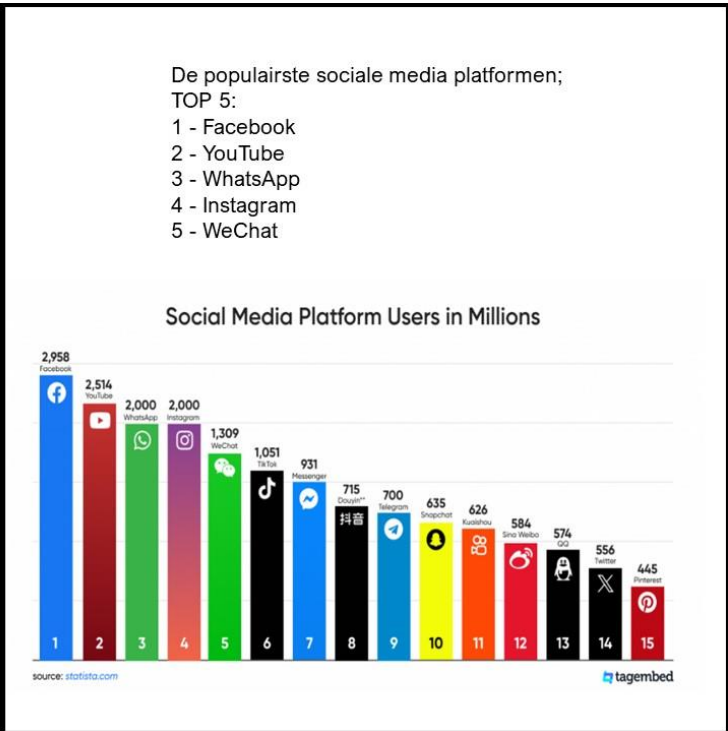
3. Handvest van de Grondrechten (Charter of Fundamental Rights):

Dit handvest omvat elke grondwet die EU-lidstaten verplicht moeten opnemen bij hun toetreding tot de EU. Hieronder valt ook de wet op de vrijheid van meningsuiting. Zie 'belangrijke begrippen' voor meer informatie. Deze wet heeft betrekking op het recht op vrijheid van meningsuiting voor zowel individuen als de media. Weet echter wel dat er enkele uitzonderingen zijn op deze wet: <https://www.unia.be/en/areas-of-action/media-and-internet/internet/the-limits-of-free-speech>

STATISTIEKEN

Binnen de EU lag het gemiddelde cijfer op 23%. Dit wilt zeggen dat slechts ca. ¼ van al de EU-burgers (16-74) af en toe nakijkt wat ze lezen op het internet.

RELEVANTE ARTIKELLEN

- Info vrijheid van meningsuiting: <https://fra.europa.eu/nl/eu-charter/article/11-de-vrijheid-van-meningsuiting-en-van-informatie>
- Beperking van vrijheid van meningsuiting: <https://www.unia.be/nl/actiedomeinen/media-en-internet/internet/wat-zijn-haatboodschappen>
⇒ Verschilt klein beetje tussen landen, maar komen zeer sterk overeen.
- Algemene site Europese Commissie (overheidsorganen/wetgevingen): https://commission.europa.eu/index_en

4 COMMISSIEVOORZITTER

VIKTOR VANDEGHINSTE

E-mail	Leeftijd	Eerdere MEP's
viktor.vandeghiste@gmail.com	16	4

Hallo,

Mijn naam is Viktor en ik ben 16 jaar. Ik ga naar school in het Sint-Gummaruscollege in Lier, waar ik de richting 5STEM volg. Verder ben ik zeer actief binnen atletiek, en speel ik ook nog cornet als instrument. Tot zover de klassieke intro.

Binnen MEP heb ik al enige ervaring. Ik nam al deel aan 2 nationale en 2 internationale MEPs, en ook in februari staat er mij nog een internationale taak te wachten. De onderwerpen die ik hierbij al behandelde zijn zeer uiteenlopend: van voedselveiligheid tot de toename van immigratie. Zo kom ik wat te weten over ieder onderwerp. Echter is dit voor mij niet het enige belangrijke aan MEPs. Ik kom graag in een nieuw land en of cultuur en ontmoet daarbij dan ook graag nieuwe mensen. Hopelijk kan ik dit laatste dan ook zeggen na de week in januari, maar daar heb ik het volste vertrouwen in.

Salut!

P.S. Als je ooit een vraag hebt over het MEP, kan je me altijd een mail sturen!